

ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA TA'LIM JARAYONINI SAMARALI TASHKIL ETISH: INTERAKTIV YONDASHUV VA PEDAGOGIK STRATEGIYALAR

Matmusaeva Diyora Axad kizi

Namangan davlat chet tillari instituti filologiya va
tillarni ukitish fakultet 3- kurs talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18796478>

Annotatsiya: Mazkur maqolada 21-asr texnologiyalarining ta'lim tizimiga ta'siri, o'quvchilarning gadgetlarga qiziqishi ortib borayotgan bir sharoitda dars samaradorligini oshirish masalalari tahlil qilinadi. O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi munosabatlarning ahamiyati, psixologik yondashuv zarurati hamda interaktiv metodlardan foydalanishning samaradorligi yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, jumladan, **Kahoot!**, **Quizlet** va **Jeopardy!** kabi raqamli vositalar yordamida darslarni qiziqarli tashkil etish usullari ko'rib chiqiladi. Maqolada warm-up mashqlari, brainstorming, role-play, interview va problem-solving kabi interaktiv faoliyat turlari orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, ishonchi va faolligini rivojlantirish yo'llari tavsiya etiladi. Shuningdek, “Teskari sinf” (Flipped Classroom) metodining o'quv jarayonidagi o'rni va ahamiyati ochib beriladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy ta'lim, pedagogik mahorat, interaktiv metodlar, raqamli texnologiyalar, o'quvchi motivatsiyasi, Teskari sinf metodi, warm-up mashqlari, brainstorming, role-play, problem-solving, ta'lim samaradorligi.

Har bir davr har bir asrning o'z rivojlangan omili bo'ladi hozir yashayotgan zamonimiz esa 21 asr Texnologiya rivojlangan davr hisoblanadi. Ushbu davrda har bir insonni qolida telefon, planshet, kompyuter va shunga o'xshash gadgetlarni ko'ramiz qolida va afsuslar bo'lsinki kitob ko'tarib izlanayotgan insonlar esa judayam sanoqli nafaqat yoshlar balki Yoshi kattalar ham gadgetlarni mukkasidan ketishgan. Va bu holatlar ta'lim tizimiga qattiq ta'sir qilmoqda. Hozirgi yoshlarni e'tiborini jalb qilish judayam mushkul vazifa bo'lib qoldi chunki 80% o'quvchilar hatto dars paytida ham gadgetlar bilan ovora bo'lib qolishgan.

Ushbu vaziyatdan qanday qilib chiqib ketish kerak degan savolga har bir ustoz turlicha yondashadi kimdir qattiq qo'llik bilan, kimdir muloyimlik bilan va yana qaysidirlari esa o'yinlar bilan bo'lsa va yana birlari shunchaki qo'l siltab taqdirga tan berishadi. Dars paytida tartib va intizomni o'qituvchi o'rnatadi lekin bu tartib o'quvchiga qanday ta'sir qiladi? Ya'ni har doim harakatda o'ynab turgan bolalarga yoqmasligi tabiiy. Va bu holatda o'qituvchi bolalarni psixologiyasiga yondashgan holda har hil foydali o'yinlar o'tkizib warm-up mashqlarini qilib turishlari kerak.

Bu o'rinda ustoz va talaba munosabatlari muhim. Ustoz talaba bilan tog'ri munosabat qura olsa ilm olish va berish ancha osonlashadi. Va shu borada o'qituvchi uchun o'quvchini istaklari savollari ham muhim bo'lishi kerak. Bunda ustozlar uchun hozirgi zamon texnologiyalari yordam beradi. Dars paytida ustozlar technological tools ishlarishlari yani : **Kahoot**, **quizlet**, **geopardy** kabi turli xil saytlar yordamida darslarni yanada qiziqarliroq qilish mumkun bo'ladi. Technological toolslardan tashqari warm-up activitylar dan foydalagan holatda **Brainstorming** mashg'ulotini o'zlashtirilgan mavzulardan o'quvchilar mavzu doirasida ularni hayollarida qanday saqlangan bo'lsa shu tarzda aytib berishadi. O'quvchilarni fikrlash doirasini

yaxshilash va ulardagi qorquv va hayajonni yengish uchun o'qituvchilar **Role-play** o'qituvchi sahna ko'rinishi tashkillashtirishlari bu yordamida o'quvchilar o'zlari yoqtirgan mavzu doirasida sahna ko'rinishi tashkil qilib hayajonlarini yengishlari mumkun bo'ladi. **Interview activity** - o'quvchilar hohlagan mavzularini tanlab savollar tuzishadi va shu savollarga o'zlariga sherik tanlagan holatda shu savollarga javob berishadi. **Problem-solving task** o'quvchilar bir muammoni yechimini topishga harakat qilishadi va shu borada baxs olib borishadi. Shunga oxshash mashqlar o'quvchilardagi qorquv va hayajonni yengishida birinchi qadam hisoblanadi natijada o'quvchilarni o'ziga bo'lgan ishonchi yanada ortadi. **Dars paytidagi tartib** – o'qituvchi o'quvchidan nima hohlashini aniq qilib korsatishi kerak programmasi bilan tanishtirishi va tog'ri yo'lga boshlashi kerak, Chunki o'qituvchini o'rgatish qobiliyati va ishontirish ko'nikmasi rivojlangan bo'ladi. O'quvchi o'qituvchisiga isloh qiladi ishonadi. Va ushbu ustoz tomonidan berilgan ma'lumotlar o'quvchi uchun foydali bo'lishi kerak. Va shuni tushinish kerakki ustozlar tomonidan qollanilayotgan taktikalr metodlarni hammasi ham foyda bermasligi natijasi bo'lmasligi mumkun uning uchun yosh ustozlar sabrli bo'lib o'z ustilarida ishlashlari va yangiliklar bilan zamon bilan birgalikda harakat qilishlari kerak bo'ladi. Hozirgi zamonda o'qitish usuli oldingindan ancha o'zgargan an'anaviy metodlarni endilikda interaktiv o'yinlar egallagan. Masalan o'quvchilar uchun yangi **Teskari sinf Metodini** qollash ularga mavzuni o'zlashtirish ga yordam beradi bu metodda o'quvchilar uylarida darsni o'zlashtirib videodarsliklar ko'rishadi sinfda esa mashqlar bajarishadi bir birlariga savol berishadi baxs olib borishlari orqali mavzuni osongina ozlashtirishlari mumkun bo'ladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. 14 Best Classroom Management Strategies that Works in 2025
2. Ilm olish sirlari Imom Zarnujiy
3. Taqdir Kaliti Unal Gyuner